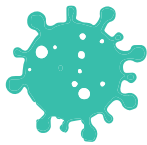

COVID-19 Tohi Tauhi Fanau Fakamatala Nounou

CORONAVIRUS
UTAH.GOV

Tohi Tauhi Fanau COVID-19

‘Oku fakataumu‘a ‘a e tohi ni ki he ngaahi fale pea mo e ngaahi polokalama ‘oku nau tauhi ‘a e fanau pea kau ai mo e:

- Senitaa laiseni
- Senitaa laiseni fakahoua
- Laiseni ngaahi polokalama taimi tutuku-e-ako
- Laiseni ngaahi polokalama kautaha tomu‘a akoteu
- Laiseni kautaha famili
- Fakangofua ke ta‘elaiseni (Licensed Exempt) Potungaue Workforce Services (DWS) Famili, maheni, pea moe ngaahi ngaue kaunga‘api
- ‘Fakangofua ke ta‘elaiseni kau ngaue DWS
- Fangofua ke ta‘elaiseni kautaha
- Laiseni kautaha lesisita tauhi fanau

Ko e hā ‘e hoko kapau na‘e sivi positivi ‘a e fanau pe ko e kau ngāue ki he COVID-19?

‘Oku tonu ke ke nofo mavahe he vave taha ‘okapau na‘ake sivi positivi ki he COVID-19. ‘Oku ‘uhinga ke ke nofo ‘i ‘api tukukehe ki ha fiema‘u tokoni fakametikolo. ‘Oua te ke ha‘u ki he fale tauhi ai ‘a e fanau pe ko e ngaue.

Kapau na‘ake sivi positifi, ‘oku tonu ke ke nofo mavahe kae ‘oua kuo:

- ‘Ikai-mofi ha houa ‘e 24, pea
- Sai mo e ngaahi faka‘ilonga ki he manavā ha houa ‘e 24, pea
- Kuo ‘osi ha ‘aho ‘e 10 mei he fuofua taimi na‘e kamata ai ho puké.
- Kapau na‘e ‘ikai ha faka‘ilonga, nofo mavahe ha ‘aho ‘e 10 kamata mei he ‘aho na‘e sivi ai koé.

Ko e hā 'a e me'a 'e hoko kapau na'e fakae'a 'a e fanau pe ko e kau ngāue ki ha taha na'ane ma'u 'a e COVID-19?

Fetu'utaki vāofi¹ 'oku 'uhinga ki ha taha na'e vāofi 'aki ha fute 6 pe mita 'e 2 (fua loloa'aki ha ongo nima 'e 2) mei ha taha na'e sivi positivi ki he COVID-19 pea a'u 'o miniti 15 pe lahi hake 'i ha houa 'e 24.² 'E lava ke fakae'a koe 'aki ha fetu'utaki vaofi 'okapau:

- Na'ake tokoni 'o tauhi ha taha 'i 'api kuo ne ma'u 'a e COVID-19.
- Na'ake fetu'utaki hanga tonu mo ha taha na'e ma'u he COVID-19 (fe'iloaki pe 'uma kiate kinautolu).
- Na'a mou fēvahevahe'aki 'a e ngaahi naunau kai pe inu mo ha taha 'oku ne ma'u 'a e COVID-19.
- Ko e tokotaha 'oku ne ma'u 'a e COVID-19 ne māfatua, tale pe afuhi 'ene manava kiate koe.

'O a'u ki ha miniti 15

'Okapau na'e te'eki ke ke huhu malu'i kakato pea na'ake fetu'utaki vāofi mo ha taha na'ane ma'u 'a e COVID-19 ha 'aho 'e 2 ki mu'a pea toki 'asi 'a e ngaahi faka'ilongá, pea na'e fakae'a ia ki he vailasi pea 'oku tonu leva ke nofo kolonitini. Kapau ko e tokotaha 'oku ne ma'u 'a e COVID-19 pea na'e 'ikai 'asi ha ngaahi faka'ilonga, 'oku ne kei pihia 'o a'u ki ha 'aho 2 kimu'a mei he 'aho na'e sivi ai iá.

Ko e hā 'a e fuoloa ke nofo kolonitini ai 'a e fanau pea mo e kau ngāue?

Ko e ngaahi fakahinohino ko 'eni 'oku 'ikai kau ai 'a e fanau pea mo e kau ngāue 'oku nau nofo mo ha taha na'e sivi positivi ki he COVID-19.

Teke lava 'o fakangata e nofo kolonitini:

- **'I he 'aho hono 10 ta'efai ha sivi.** Kapau 'oku 'ikai 'asi ha faka'ilonga 'o e COVID-19, teke lava 'o fakangata 'a e nofo kolonitini 'aho 10 mei he taimi fakamuimui na'ake fetu'utaki ai mo ha taha na'e sivi positivi.
- **'I he 'aho hono 7 pea mo e ola 'o ha sivi nekativi.** 'E lava ke ke sivi he 'aho hono 7 mei ho nofo kolonitini. Kapau na'ake sivi nekativi ka 'oku 'ikai 'asi ha ngaahi faka'ilonga 'o e COVID-19, teke lava 'o fakangata ho nofo kolonitini. Kuo pau ke ke tali ha 'aho 'e 7 mei he taimi na'e fakae'a ai ke sivi. 'E lava ke fakahoko 'a e sivi PCR pe ko ha sivi rapid antigen. Kuo pau ke hoko atu ho nofo kolonitini kae 'oua kuo ma'u mai 'a e ola ho sivi.
- 'Oku IKAI KAU 'a e ngaahi fokotu'u ko 'eni ki he kakai kuo nau 'osi huhu malu'i kakato, pea 'oku nau nofo mo ha taha 'oku ne ma'u 'a e COVID-19, pea ko ha feitu'u tauhi'anga kakai (hange ko ha fale tauhi fuoloa, fale puke kau popula, pe ko ha 'api tauhi.

Ko ha taha pe na'e fakae'a ki he vailasi 'e fiema'u ke siofi 'a e ngaahi faka'ilonga kae 'oua kuo 'osi ha 'aho 'e 14 mei he taimi na'e uluaki fakae'a ai, neongo na'a nau toe foki ki he ngaue.

'Oku mahu'inga ke toutou vakai'i 'a e ngaahi faka'ilonga pea matu'aki tokanga 'aupito ki he faktokanga 'oku 'asi he peesi 5. 'Oku 'i ai pe ha peseti si'isi'i 'e kei lava ke ke ma'u 'a e COVID-19. Kapau 'oku 'asi ha ngaahi faka'ilonga 'o e COVID-19, 'oku tonu ke ke nofo mavahe 'i ho 'apí, pea telefoni ki ho kau tauhi mo'uí, pea mahalo 'e toe fiema'u ke fai ha sivi.

1 <https://www.cdc.gov/coronavirus/2019-ncov/if-you-are-sick/quarantine.html>

2 <https://www.cdc.gov/coronavirus/2019-ncov/php/contact-tracing/contact-tracing-plan/appendix.html#contact>

'Okapau na'e nofo 'a e fanau pe ko e kau ngaue mo ha taha na'e sivi positivi ki he COVID-19, ko e ha 'a e fuoloa 'enau nofo kolonitini?

Ko e fanau pea mo e kau ngāue'oku nau nofo mo ha taha ne sivi positivi ki he COVID-19, 'oku ui ia ko e ko e fetu'utaki he 'api nofo'angá. **Ko e fetu'utaki he 'api nofo'anga 'oku nau 'i ha tu'unga 'o e lavea ngofua ke ma'u kinautolu he vailasi.**

Ko e fanau pea mo e kau ngāue'oku nau fetu'utaki he 'api nofo'anga ke nau nofo kolonitini 'aho 10 mei he 'aho fakamuimui ne fakae'a ai 'akinautolu ki he tokotaha na'e sivi positivi. **Kou pau ke 'osi kakato 'a e 'aho-10' o e kolonitini, neongo 'oku 'ikai 'asi ha faka'ilonga pe ko ha sivi nekativi.** 'E ikai fakangata 'enau nofo kolonitini kimu'a he 'aho'e 10.

Neongo 'oku faingata'a ke te nofo mavahe mei he kakai 'oku nau ma'u 'a e COVID-19 pea 'oku nau nofo foki 'i ho 'api. Ko e kakai 'oku nau nofo mo ha taha na'e sivi positivi ki he COVID-19 'e malava ke fuoloa hono fakae'a 'akinautolu pea mahalo 'e fiema'u ke nofo kolonitini 'o lahi hake he 'aho'e 10. Ko e taimi kotoa pe 'e fetu'utaki ai ha taha he 'api nofo'anga pea ha'u 'o fetu'utaki vāofi pea mo ha taha ne positivi lolotonga ia 'oku ne ma'u 'a e vailasi, 'e fiema'u ke toe kamata fo'ou 'ene kolonitini.

Ko e ha 'e hoko ki he fanau pea mo e kau ngaue kuo fakae'a ki he COVID-19 he 'osi ha sivi positivi?³

Kapau na'e toe fakae'a ko e ki he COVID-19 (fakae'a fo'ou) 'i loto he 'aho 90 mei he taimi ne sivi positivi ki he COVID-19 pea 'ikai ke 'asi ha ngaahi faka'ilonga 'o e COVID-19, 'e 'ikai fiema'u ke ke nofo kolonitini pe toe fai ha sivi he vaha'a 'o e 'aho'e 90.

'Oku tonu ke nau muimui ki he ngaahi fakahinohino ki he 'aho 14 mei he 'aho fakamuimui ne fakae'a ai koé.

- Fua e mafana hono sino kimu'a pea toki fai ha tokoni pe ngāué.
- Vakai'i 'a e ngaahi faka'ilonga 'o e COVID-19 he 'aho kotoa pé.
- 'Okapau 'e faingamalie, tui 'o kofu'i ho mata he taimi 'oku ke 'alu ai ki he fale tauhi fanau, ngaue, pe takanga mo ha kakai 'oku 'ikai ke mou nofo fakataha.
- Kapau 'oku ke puke pe 'asi ha ngaahi faka'ilonga 'o e COVID-19 'oku tonu ke nau nofo mavahe ha 'aho'e 10 mei he 'aho ne 'asi ai 'a e faka'ilonga pea telefoni ki ho toketā pe ko e kau tauhi mo'ui ke mahino pe 'e toe fai ha sivi ki he COVID-19.

Kapau kuo toe fakae'a koe ki he COVID-19 (fakae'a fo'ou) pea kuo 'osi **ha 'aho ia 'e 90** mei he taimi na'a nau sivi positivi ai ki he COVID-19. 'Oku tonu ke ke nofo kolonitini pea toe fai ha sivi. Kapau na'ake puke pē ko ha 'asi 'a e ngaahi faka'ilonga lolotonga ho nofo kolonitini, nofo mavahe pea telefoni ki ho toketā pe ko e kau tauhi mo'ui. Ka neongo ia, 'e lava ke ke a'usia 'a e fiema'u ke 'osi mei he nofo kolonitini 'oku ma'u he peesi 3.

'E 'ikai fiema'u ia ke ke nofo kolonitini 'okapau na'e 'osi huhu malu'i kakato koe. 'Oku 'uhinga 'eni ki ha 'osi ha uike 2 mei ho huhu malu'i faka'osi. Ka neongo ia, kapau na'ake ma'u 'a e ngaahi faka'ilonga 'o e COVID-19 he 'osi hono fakae'a koé (si'isi'i ke hoko), 'oku tonu ke ke nofo mavahe pea telefoni ki ho toketā pe ko ho kau tauhi mo'ui. Mahalo 'e fiema'u ke ke 'alu 'o sivi ki he COVID-19.

³ <https://www.cdc.gov/coronavirus/2019-ncov/php/contact-tracing/contact-tracing-plan/contact-tracing.html>

Faka'ehi'ehi ke malu'i 'a e kakai kuo fakae'a 'akinautolu ki ha taha na'e ma'u he COVID-19.

- Vakai'i 'a e ngaahi faka'ilonga 'o e COVID-19 faka'aho, pea kau ai mo hono fua 'a e mafana ho sino kapau 'e lava. Kapau 'oku 'ikai ke ma'u ha me'a fua mafana, vakai'i ho kili pea sio ange pe 'oku mafana pe 'oku 'asi kulokula. Ko ha tohi ke tokoni atu 'oku ui ko e, "Ko e me'a ke fakahoko kapau na'ake nofo kolonitini pe nofo mavahe," e lava 'o ma'u hifo he <https://coronavirus.utah.gov/protect-yourself/>.
- Nofo 'i 'api pea mavahe mei ha kakai kehe he lahi taha teke lava. 'Oua teke 'alu ki he 'apiako, ngaue, ngaahi 'ekitiviti kehekehe, fakataha'anga fakalotu, fakataha'anga e famili, pe ko ha ngaahi 'ekitiviti pe kae 'oua kuo 'osi ho nofo kolonitini.
- Tui tupenu 'aofi ho mata pe ko e kofu'i ho mata he taimi teke mavahe ai mei ho 'api ki ha ngaahi fiema'u vivili hange ko ha fakatau me'akai pe ko ha tokoni fakafaito'o. Toki mavahe pe mei 'api kapau ko ha fiema'u vivili.
- Fakangatangata 'a e tokolahi 'oku 'a'ahi atu ki ho 'api. 'Oku mahu'inga 'aupito 'eni kapau 'oku ke nofo mo ha taha 'oku malava ke lavea ngofua mei ha mahaki lahi 'o e COVID-19.
- Olo ke ma'a ngaahi me'a 'oku lahi ala ki ai (telefoni, kau'i matapa'a, kamosi maama, me'a lomi toilet'i, kau'i pesoni, kanita, pea mo ha me'a pe 'oku ukamea).
- Fufulu ma'u pe ho ongo nima 'aki ha koa pea mo ha vai. Kapau 'oku 'ikai ha koa mo ha vai, faka'aonga'i 'a e milimili nima 'oku ngaohi'aki-'olokaholo (sanitizer) pea 'oku lahi hake 'a e 'olokaholo he 60%.
- Fakaava 'a e ngaahi matapa'a sio'ata he lahi taha 'e lava ke takai 'a e 'ea pea mo fakafetongi 'a e ngaahi 'ea he ngaahi loki.
- Tapu ke fe'avaheve'aki 'a e me'akai pe ko ha ngaahi naunau kai mo ha ni'ihiki kehe.
- Tapu ke fe'avaheve'aki ha ngaahi me'a fakatautaha 'o hange ko ha polosi fulunifo mo ha ni'ihiki kehe.

